

Praha 1 a hranice pomoci: Kde končí solidarita a začínají obavy?

29.10.2025 - | Městská část Praha 1

Diskuse o drogové problematice je v Praze dlouhodobě jedním z nejcitlivějších témat. V sázce je zdraví a bezpečí obyvatelstva, důstojnost veřejného prostoru, ale také efektivita pomoci těm, kteří se ocitli v pasti závislosti. Městská část Praha 1 se v posledních měsících dostala do střetu s magistrátem, který prosazuje rozšíření sítě kontaktních center. Zatímco vedení hlavního města mluví o nutnosti zajištění základní dostupnosti služeb, Praha 1 tvrdí: „U nás už je jich dost.“

Adiktologie v centru pozornosti

Adiktologické služby – od poradenství přes substituční léčbu až po kontaktní centra – pomáhají lidem závislým na návykových látkách zvládat situaci, vracet se k léčbě nebo alespoň minimalizovat zdravotní rizika. V roce 2022 Praha přijala Strategii pro oblast závislostního chování (2022–2027) a koncepční dokument Optimalizace adiktologických služeb na území Prahy, které doporučují vznik devíti kontaktních center. Tato zařízení by měla být rozmístěna tak, aby žádná část metropole nenesla nepřiměřenou zátěž.

Problém je v realizaci. Zatímco na papíře působí koncepce logicky, v praxi naráží na nesouhlas místních radnic i obyvatelstva. Typickým příkladem je Praha 1, kde už dnes funguje největší počet těchto služeb ze všech částí města. A zatímco magistrát by rád umístil další centrum například do vestibulu metra na Jungmannově náměstí, radnice první městské části říká jasné ne.

Jaké služby tu už jsou?

Stačí projít několik adres v centru a ukáže se, že Praha 1 je skutečně epicentrem adiktologické péče. Seznam zařízení, která na území městské části Praha 1 nabízejí adiktologickou péči, najdete na následující straně. Většina zařízení nabízí prakticky celé spektrum služeb: prevenci, krizovou intervenci, substituční terapii, léčbu mladistvých i harm reduction programy. Obyvatelé první městské části se proto ptají: Proč zrovna u nás ještě další?

Historická zkušenost: Když dobrý úmysl selže

Praha 1 se odvolává na své zkušenosti s takzvanou nízkoprahovou substituční léčbou. V minulosti fungovala například v ulici Ve Smečkách. Došlo ale k opakovaným stížnostem místních, objevovaly se stížnosti na nevhodné chování klientů, na jejich agresivitu, vulgaritu i před dětmi,

nepořádek v okolí střediska. V roce 2010 se proto radnice rozhodla službu ukončit.

Zkušenost totiž ukázala, že nízkoprahový model není v hustě obydleném a turisticky exponovaném centru vhodný. Proto je radnice Prahy 1 od té doby zásadně proti jeho návratu.

Argumenty Prahy 1

Městská část shrnuje své výhrady do tří bodů:

- 1. Kapacitní nasycení** – Praha 1 má už nyní nejvyšší koncentraci služeb v metropoli
- 2. Veřejný pořádek a bezpečnost** – s vyšším počtem zařízení podle radnice roste riziko konfliktů a stížností obyvatelstva
- 3. Spravedlivé rozložení** – služby by měly být dostupné i v jiných částech, nikoli soustředěné pouze v centru

Radnice proto odmítla i návrh na nové centrum v metru na Jungmannově náměstí. Odmítá vytvářet z Prahy 1 místo, které nese tíhu problémů celého města. Podle vedení Prahy 1 nemohou být centrální části metropole jediným možným řešením.

Jak to vidí magistrát?

Podle slov primátora Bohuslava Svobody i předsedy protidrogové komise Pavla Béma má Praha stále nedostatečnou síť – dnes existují jen dvě oficiální kontaktní centra: v ulici Karolíny Světlé (Praha 1) a Na Skalce (Praha 5). Praha 1 souhlasí s tím, že síť je nedostatečná, ale vymezuje se proti tomu, aby další centrum bylo na jejím území.

Například pro zpravodajský server iDNES.cz letos na jaře primátor Svoboda uvedl, že nedostatek služeb se projevuje nejen na životě samotných uživatelů, ale i na kvalitě života obyvatelstva. Podle něj se bez nové infrastruktury bude problém jen přelévat. Magistrát proto prý připravuje otevření dvou až tří nových center a hledá vhodné lokality mimo samotné jádro města - například u metra Českomoravská nebo poblíž holešovického nádraží.

Jak to řeší jinde?

Podobné dilema řešila i další města či městské části:

- Praha 5 - kontaktní centrum Na Skalce funguje v rezidenční části a dokládá, že služby lze poskytovat i mimo centrum**
- Praha 12 - Drop In zaměřený nejen na výměnu stříkaček, ale i na prevenci u mládeže a vzdělávání**
- Olomouc - poradna P-centrum ukazuje, že i mimo metropoli lze nabídnout komplexní ambulantní péči bez potřeby nízkoprahových substitučních služeb**
- Vídeň - zde fungují aplikační místnosti mimo nejrušnější centrum, přičemž město klade důraz na bezpečnost a prevenci rizik v ulicích**
- Barcelona - rozšířila služby do periferních částí, aby zabránila jejich koncentraci v turistickém jádru**

Hledání rovnováhy

Klíčová otázka zní: kde končí odpovědnost jedné městské části a začíná odpovědnost celého města? Praha 1 se brání tím, že už udělala dost. Magistrát oponuje, že bez rozšíření se situace nezlepší nikde.

Z odborného pohledu je nejdůležitější decentralizace - tedy rovnoměrné rozmístění služeb napříč Prahou. Jen tak se podaří snížit koncentraci uživatelů v centru, zlepšit veřejný

prostor a zároveň poskytnout potřebnou pomoc.

Budoucnost rozhodnou dohody - nebo konflikt

Jisté je, že adiktologická mapa Prahy čeká na přepsání. Pokud se magistrátu podaří uskutečnit jeho strategii, kontaktní centra vzniknou i jinde. Pokud se mu to nepodaří, zůstane hlavní tíha na několika málo lokalitách – a s tím i problémy, které jejich okolí dobře zná.

Fakta o adiktologických službách v Praze 1

Argumenty Prahy 1:

- Nejvyšší koncentrace služeb v celé Praze
- Obavy z narušení pořádku a bezpečnosti
- Negativní zkušenosti s nízkoprahovou substitucí (zrušena v roce 2010)
- Požadavek na spravedlivé rozložení služeb do dalších městských částí

Argumenty magistrátu:

- V Praze fungují jen dvě oficiální kontaktní centra, což je málo
- Nedostatek služeb zvyšuje zdravotní i bezpečnostní rizika
- Cílem je vybudovat devět center rozmístěných po městě

Jak to řeší jinde:

- Praha 5 – centrum Na Skalce fungující mimo historické jádro
- Praha 12 – Drop In propojený s prevencí a vzděláváním mládeže
- Olomouc – poradna P-centrum, důraz na ambulantní péči
- Vídeň – aplikační místnosti mimo turistické centrum
- **Barcelona** – decentralizace služeb směrem na periferie

<https://www.praha1.cz/adiktologie>